

Foaia Diecezană

Organul oficial al eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

<p>Prețul abonamentului:</p> <p>Pe un an . . . . . 240 Lei Pe jumătate de an . . . . . 120 Lei Pe un pătrar de an . . . . . 60 Lei Uu număr . . . . . 5 Lei Pentru străinătate pe un an . . . 300 Lei</p>	<p>APARE DUMINECA</p> <p>Manuscrisele nu se înapoiază și se adresează redacțiunii „Foaia Diecezană”, iar banii pentru abonamente și inserațiuni se trimit administrațiunii „Tipografia și Librăria Diecezană” în Caransebeș.</p>	<p>Prețul inserțiunilor:</p> <p>Pentru publicațiuni oficiale, concursuri edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 120 Lei, până la 200 de cuvinte 180 Lei, de aci în sus 200 Lei</p>
--	---	---

† Prof. univ. Dr. Valer Șesan.

Din jurul unor oameni dragi te obișnuiești să îndepărtezi orice pericol, care ți i-ar putea răpi din împreuna conviețuire.

Dar, cu atâta mai năpraznică este vestea, când afli, că moartea atotstăpânitoare a despărțit pe unul dintre ei de viață și a pus capăt activității sale.

Profesorul de drept bisericesc *Dr. Valerian Șesan*, dela Facultatea de Teologie din Cernăuți a murit.

S'a stins din viață profesorul mult iubit al atâtor serii de ucenici, pe care i-a dăscălit și i-a crescut în sfânta știință a Teologiei, cu o râvnă și o dragoste fără egal.

S'a stins preotul plin de zel și credință mare, care, în viață încă fiind, era numărat cu mândrie între gloriile mitropoliei bucovinene și mândriile bisericii întregi.

Profesorul Valerian Șesan s'a născut în ziua de 26 Iunie 1878, în comuna Slobozia-Rarancea, județul Cernăuți.

După studii strălucite liceale și universitare, obține în 1901 doctoratul în sfânta Teologie, la Facultatea de Teologie din Cernăuți.

Pleacă în străinătate și urmează Facultatea de drept din Praga, unde în 1906 obține al doilea doctorat.

Reîntors în țară funcționează, între anii 1910-1919, ca diacon la biserica catedrală din Cernăuți.

În 2 Octombrie 1913 este numit docent universitar la Facultatea de Teologie, iar în Ianuarie 1919 ajunge profesor universitar.

În tot acest timp depune o activitate laborioasă, ocupă cele mai înalte și diverse funcțiuni,

militează în cele mai renumite și înalte instituții și societăți de cultură românească și streină, este distins cu cele mai renumite decorații și ordine române și streine, pe care le poate cineva obține.

Funcționează, astfel, ca decan al Facultății de Teologie, prima dată în 1922/23, apoi de mai multe ori în alți ani; în 1923 funcționează ca inspector diecezan, iar în anii 1923/24, 1927/30 funcționează ca rector al universității cernăuțene.

Este ales de preoțimea bucovineană ca președinte și reprezentant al ei în mai multe rânduri, când interesele au cerut-o.

A fost un mare amic al poporului cehoslovac, care l-a răsplătit conferindu-i ordinul vestit „*Leul alb*”, în grad de comandor

Pentru meritele-i multe a mai fost decorat cu ordinul „*Coroana României*” în grad de comandor, cu ordinul „*Sfântul Mormânt*” în grad de mare ofițer și cu medalia „*Răsplată muncii pentru biserică*”, cl. I-a.

Între demnitățile bisericești pe care le-a primit a fost și cea de arhipresbiter stavrofor, iar în administrația bisericească a ocupat și funcțiunea de consilier referent.

Ca profesor la catedra de drept bisericesc, era renumit, în toată biserica ortodoxă română, ca cea mai competentă autoritate în chestiunile juridice.

Din vasta lui bibliografie numărăm pe cele ce le-am putut afla:

Kirche und Staat (Biserica și Statul), 1 Bd. Cernăuți, 1911.

Proiect de unificare a organizației bisericii autocefale ortodoxe în România întregită, Cernăuți, 1920.

Contribuțiuni privitoare la raportul între Stat și Biserica ortodoxă în Constituția cea nouă a României întregite, Cernăuți, 1923.

Reflexiuni asupra unificării organizației bisericii ortodoxe din România întregită, Cernăuți, 1923.

Zece ani dela unirea Bucovinei cu patria mamă pe teren bisericesc, Cernăuți, 1928.

Modificarea legii și a statutului pentru organizarea bisericii ortodoxe române, Cernăuți, 1936.

Dreptul de devoluțiune al Patriarhului și al Mitropolitului, Cernăuți, 1937.

Convocarea sinodului ecumenic, Cernăuți, 1937.

Revizuirea canoanelor și a altor norme bisericești, precum și codificarea lor, Cernăuți, 1937.

Catedra de drept bisericesc la Facultățile de drept, Cernăuți, 1938.

Curs de drept bisericesc universal, Cernăuți, 1940, litografiat, care rămâne pentru Facultatea de Teologie din Cernăuți și pentru fiul regretatului profesor Dr. M. P. Șesan, el însuși profesor universitar la aceeași facultate, o datorie postumă de a-l edita.

Incheind aceste sumare note bio — și bibliografice ale marelui dispărut, să ne rugăm și noi, ucenicii lui mulți din această eparhie, fiecare la altarul ce-l servește, pentru odihna și fericirea lui, în viața de dincolo.

Prof. Dr. Petru Rezuș.

Peripețiile unor finanțe.*)

IV.

Am ajuns la capitolul care tratează despre exproprierea domeniilor diecezane.

Cu patrusprezece ani în urma războiului mondial începuse eparhia să investeze în pământ numărul său disponibil, depus la diferite bănci românești.

În anul 1890 cumpără dela statul ungar 836 jugere 289 st. □ de pământ în hotarul comunei Marghita-mare, de lângă Vârșeț. În 1891 obține prin cumpărare dela familia Palik-Ucsevnyi 608 jugere 788 st. □ în Dezești, comună situată în protopopiatul Bocșei și în anul 1894 leagă contract de vânzare și cumpărare cu marele proprietar Gheorghe Secoșan în ce privește domeniul său de circa 2000 jugere — inclusiv castelul și alte supraedificate mari — din Visag, aflătoare la o depărtare de circa 20 kilometri de Lugoj.

Astfel a ajuns episcopia Caransebeșului în vremea chiriarhului Nicolae Popea să aibă în proprietatea sa aproape 3500 jugere de pământ, constător din arătură, pășune și pădure.

Incepem cu pământul din Marghita-mare, al cărui preț de cumpărare a fost 84.000 florini.

După terminarea războiului au arendat în

anul 1919 organele administrative sârbești acest domeniu fără consimțământul episcopiei, respectiv fără să încunoștințeze organele noastre bisericești.

În urmarea acestui inconvenient a fost autorizat protopopul Vârșețului, Traian Oprea, să reprezinte interesele eparhiei având a lua în primire banii încasați de autoritățile sârbești litulo arendă, fiindcă acești bani aveau menirea a contribui la susținerea organismului nostru bisericesc și a instituțiilor eparhiale din centru.

Protopresbiterul a primit în Beograd promisiunea, că comisiunea reformei agrare nu se va mai atinge de pământul eparhiei noastre.

Cu toate acestea începuse un comisar din nou să parceleze domeniul.

La intervenția protopopului s'au mulțumit în Beograd cu 244 jugere din domeniu, dar comisarul a arendat cu 30 de jugere mai mult și voia să forțeze luarea întregului domeniu pe seama coloniștilor.

Afară de apelul înaintat, a intervenit protopresbiterul Vârșețului la Beograd și prin un memoriu, primind promisiunea, că atât cauza arenzii pe anul 1919/1920, cât și chestia apelatei vor fi duse la bun sfârșit.

În toamna anului 1920 s'au arendat 339 jugere de pășune credincioșilor noștri din Marghita-mare.

În primăvara anului 1921 direcțiunea reformei agrare ia dela credincioșii noștri pășunea de 339 jugere, plus 8 jugere fânaț, apoi 130 jugere sămănături și le dă voluntarilor sârbi, aduși de prin Bosnia, numiți dobrovolți.

Intervențiile făcute la Beograd au rămas fără rezultat. Ne-am ales cu promisiunea, că 75% din neînsemnata arendă forțată se va da Consistorului nostru eparhial.

Aveam nădejde, că în anul economic următor 1921/1922 va deveni liber domeniul, dar ne-am înșelat în așteptările noastre, căci pământurile din domeniu s'au arendat, ca în anul precedent, și anume până la anul 1924.

Impotriva acestei arendări s'a înaintat apel din considerare la ordonanța reformei agrare, în înțelesul căreia pământurile, al căror venit era destinat pentru susținerea instituțiilor culturale, cum e și cazul bunului nostru din Marghita, nu se puteau da în arendă forțată.

Singurul fapt liniștitor era, că în urma desclor intervențiuni a fost scăpat domeniul de parcelare până la anul 1924 și 75% din micul preț de arendă revenea eparhiei noastre.

Mai amintesc, că o comisiune specială a impus la dare de venit și de avere pe timpul dela 1917—1921 și domeniul din chestiune,

*) Vezi Nrii 10, 14 și 16 din 1940.

fixând impozitul în sumă de 317.000 coroane, cu toate că dela anul 1919 încoace domeniul era pus sub sechestru și eparhia nu încasase nici o arendă.

De sine înțeles, că și împotriva acestei impunerii s'a remonstrat la direcțiunea financiară cu cădere.

La repetitele reclamații și apelate direcția reformei agrare răspunde, că domeniul nu poate fi ridicat de sub sechestru până la anul 1924, când se va aduce legea reformei agrare și că diecezei noastre i se lasă în folosință numai 118 jugere de pământ.

Acest act încă a fost contestat, după ce comisia agrară locală din Marghita-mare cu de la sine putere a împărțit o parte și din cele 118 jugere, arendate credincioșilor noștri.

Desele rugări, apeluri și remonstrări, făcute prin protopopul Vârșetului pe baza reciprocității și a tratatelor de pace, ca să se redea episcopiei în folosință domeniul pentru susținerea instituțiilor noastre bisericești, n'au fost luate în considerare, ba ce e mai mult, direcțiunea reformei agrare lasă în folosință eparhiei pe anul 1922/923 numai 100 jugere și anume pe acelea, care în ce privește calitatea pământului erau cele mai slabe. Intervenția făcută, ca cel puțin să ni se dea voie, să alegem vreo 50 de jugere din pământul mai bun, a fost nesocotită.

Lăsându-ni-se numai 100 jugere s'a apelat și această hotărâre, provocându-ne la dispoziția tratatelor de pace, că „nu se pot pune sub sechestru averile aliaților noștri din „ententă“ Grecia, Italia, România etc.

Spre informare mai amintesc, că la Ministerul de agricultură din Beograd abia se găsea urmă despre acest domeniu, pentru că sechestrul cădeau în competența Ministerului de justiție, aparținând secțiunii centrale a reformei agrare.

Această secțiune centrală, fiind conciliantă, ne dase pământ mai mult, adevărat 148 jugere, o parte din pășune și 17 jugere fânaț, dar secțiunea specială din Novisad, care avea cădere în cauza sechestrului din Banat ne luase și ce avusesem recunoscut, lăsând eparhiei în folosință numai 100 jugere pământ slab.

Secțiunii acesteia era subordonată comisiunea locală din Marghita, compusă din țărani sârbi, care cereau mereu parcelarea și exproprierea întregului domeniu.

Intre astfel de împrejurări a aflat de bine Consistorul eparhial să se adreseze Ministerului cultelor și artelor din București cu rugămintea, să facă demersuri la guvernul sârbesc din Beograd, ca să ia dispozițiuni în ce privește

ocrotirea intereselor bisericii noastre în legătură cu pământul din Marghita.

Cu toate că ordonanțele în vigoare dispuneau, că proprietarul primește 75% din arenda forțată, eparhia n'a primit nici un ban cu motivarea, că arenda e așa de neînsemnată, că cu cele 75% nici impozitele nu se pot acoperi.

Eliberându-se mai multor proprietari o parte din pământul lor sechestrat, s'a cerut aceeași procedură și pentru domeniul din Marghita, dar autoritățile competente în loc să satisfacă cererea au răspuns, că România încă a luat bisericilor sârbe pământuri pe urma reformei agrare și că chestia se va reglementa prin o convenție bisericească, care convenție s'a încheiat la timpul său între cei interesați, dar până acum a fost ratificată numai din partea parlamentului nostru.

Ca rezultat final al acestor frământări constat, că în proprietatea definitivă a eparhiei au rămas 100 jugere 729 stp. pământ arător, 35 jugere 1454 stp. nearător, iar restul de 790 jugere stp. s'a expropriat.

Autoritățile reformei agrare au fixat pentru pământul expropriat o despăgubire de 871.233 dinari, din care sumă 779.883 dinari 20 para reprezintă contravaloarea pământului iar diferența de 91.349 dinari 80 para este arenda forțată, care compete eparhiei.

Această despăgubire, ce urmează a se plăti în hârtii de stat, dieceza Caransebeșului încă n'a primit-o din cauză, că până în zi de astăzi percepția n'a ajuns în posesiunea hârtiilor de stat, care sunt a se distribui proprietarilor dela cari s'au expropriat pământ în nex cu reforma agrară.

Este de interes să se mai știe, că începând cu anul 1936 a achitat eparhia în impozite restante 80.586 dinari 95 para, rămânând a se mai plăti o restanță de vreo 30.000 dinari pentru a se ajunge la corect.

Acestea sunt trăsături generale fazele, prin care a trecut exproprierea bunului diecezan din Marghita-mare.

În viitor ne vom ocupa de celelalte două domenii ale eparhiei, dintre care unul în Dezești și altul în Visag.

Aurel Monea.

Rolul preoțimii ortodoxe în viața poporului român din Transilvania.

Poporul român îndeosebi știe ce a însemnat pentru el preoțimea română ortodoxă. Fără această preoțime, care în toate împrejurările s'a identificat cu aspirațiile lui naționale, cu suferințele lui milenare, și cu bucuriile lui de zile mari și de biruință asupra dușmanului, neamul românesc n'ar fi putut prăznuî marea zi a Unirii tuturor Românilor într'o țară mare, încheagată definitiv în fruntariile ei geografice și etnice, trasate acum aproape 2000 ani de spada și sângele strămoșilor noștri daco-geto-romani.

Rolul preoțimii române era mai mult conservativ decât productiv. Preoțimea română într'adevăr a conservat cu scumpătate toate elementele distinctive ale acestui neam: rasa, limba, legea, tradițiile, obiceiurile și moravurile moștenite din moși-strămoși, în linie directă dela străbunii daco-romani.

Intreg tezaurul național-românesc și creștin-ortodox a fost păstrat nealterat de acești străjeri neadormiți, cari au fost preoții români ortodocși.

N'am putea susține totuși, că rolul preoțimii române s'a mărginit numai la slujba de apărare a patrimoniilor strămoșești contra vrășmașilor, cari urmăreau mereu, metodic și persuasiv, să desbrace neamul nostru de imponderabilele și mărgăritarele lui religioase și prin ele de cele etnice-naționale.

Atentatele vrăjmașe au fost parate de această preoțime conștientă, care de multe ori a trebuit să părească atitudinea defensivă și să treacă la ofensivă directă, contra dușmanului uzurpator al drepturilor noastre naționale și profanator al sanctualelor neamului.

Activitatea productivă-positivă a preoțimii române s'a afirmat cu tărie în special în cultivarea și formarea limbii unitare române pe întreg teritoriul locuit de Români, indiferent de stăpânirea politică sub care aceștia erau sortiți să-și ducă zilele. Prin predicarea aceluiasi cuvânt dumnezeesc, în toate bisericile și mănăstirile române, și prin tipărirea de cărți de învățătură și morală creștină și de cult bisericesc răspândite dela Niștru pân la Tisa, s'a format adevărata limbă, limba clasică românească, și s'a pus bazele limbei literare de azi.

Fără această preoțime misionară, națională, neamul românesc n'ar mai figura în concertul popoarelor, el fiind de mult asimilat în masa mare a neamurilor, cari l-au stăpânit și asuprit veacuri și milenii.

Înșiși stăpânitorii și asupritorii noștri vremelnici au apreciat la justa ei valoare influența mare și necontestată a preoțimii valache în susținerea și întărirea vieții naționale și ortodoxe a Românilor subjugăți. De aici emanația acelor decrete draconice de asasinare morală prin exilare și chiar de suprimare fizică, prin prigoane sălbatice și neumane a preoțimii ortodoxe române din Transilvania și Ungaria.

Regii și principii maghiari, la instigațiile Papilor râvnitori de onoruri vremelnice, au luat toate măsurile, pentru stărpirea ori alungarea din țară a preoților români „schismatici“. Astfel, sinodul ținut la Buda în anul 1279 aduce următoarea hotărîre privitor la soarta acestor preoți: „Acestora nu le este iertat a ținea cult dumnezeesc, a zidi capele sau alte case sfinte, nici credincioșilor nu le este iertat a lua parte la astfel de cult dumnezeiesc sau a intra în astfel de capele. În caz de lipsă să se aplice, în contra acestor preoți, puterea brahială“.

În același an papa *Nicolae* al IV-lea obligă prin jurământ pe regele *Ladislau Cumanul*, ca să prindă pe eretici (pe Români) și să-i alunge din Ungaria și din țările supuse lui. Același jurământ îl făcuse *Bela* al IV-lea încă la 1235 în fața legatului papal, *Episcopul Iacob Prenestin*. Când *Ludovic* cel mare ajunge rege al Ungariei, persecuțiile se întetesc contra Românilor ortodocși. În 25 Iulie 1366 *Ludovic* din *Lipova* poruncește nobilimei și dregătorilor din ținutul *Carasului* și *Cuvinului* (în *Banat*), să prindă pe toți preoții schismatici, cu femeile și copiii lor și să-i ducă înaintea comitelui *Benedict Heem*, care după porunca regească i-a scos din țară.

Nos Ludovicus, Dei gratia, rex Hungarie, vobis universis et singulis Nobilibus et aliis quibus libet possessionis hominibus, nec non civitatibus et liberis villis nostris regulibus in Comitatus de Kewe et de Crasso constitutis, et habentibus videlicet Sclavos, sive Schismaticos sacerdotes apud se residentes, firmiter precipimus, et districte quatenus ad diem et locum illum, quos fidelis noster Baro, Magister Benedictus, filius Heem, dictorum Comitatum Comes vel in eius persona Magister Petrus, frater suus, verbo nostro vobis demandabit, omnes Sclavos sacerdotes apud vos existentes, cum eorum pueris, uxoribus, et rebus omnibus, absque omni dampno, lesione et deturpacione duci facere debeatis eidem magistro Benedicto, vel fratri suo nostro nomine presentandos, et aliud facere non ausuri. Quicumque autem ex vobis alius facere attemptarent, tunc ipse Magister Benedictus, vel frater suus debeant et ex presenti nostro mandato teneantur sacerdotes huiusmodi

cum eorum pueris, uxoribus, et rebus, ubi eos invenire possent, patenter excipere et pro nobis reservare, et de eo facere, quod per nos ipsis fuerit demandatum. Datum in Lippa in die Sancti Elie prophete Anno Domini millesimo, trecentesimo sexagesimo sexto ¹⁾.

În locul acestor preoți regele Ludovic le-a trimis Românilor preoți catolici, dar Românii n'au fost mulțămiiți cu astfel de preoți, fiindcă nu se puteau înțelege cu ei și nu se potriveau în obiceiuri ²⁾.

Preotul Gh. Cotoșman.

(Urmează)

Principiile Primatului Papal.

(Studiu Confesional)

(Continuare)

Altă parte a bazei pe care se întemeiază primatul, este că Petru a fost 25 ani Episcop la Roma, iar Episcopii romani sunt urmașii lui Petru.

Această invențiune curioasă e a îndrăzneților care ca să poată degrada pe Pavel și munca sa, puneau toate ostenețile acestuia sub firma lui Petru. La început acestea s'au transmis pe bază orală, ca puțin mai târziu să se fixeze în scris. Așa au luat naștere clementinele sau mai precis pseudo-clementinele, întrucât au fost puse sub titlul și pe seama lui Clement Romanul, ca în forma această scrierea să aibă mai multă autoritate.

Pseudoclementinele sunt o fantastică imitație a Faptelor Apostolilor, în care e înlocuit Pavel prin numele lui Petru — și iată Petru ca apostol al neamurilor, întemeiază biserici, conduce comunități, aleargă până în Capadocia, până în Roma și Spania. Falsul acesta numai așa putea afla crezare dacă era sub autoritatea incontestabilă la început, a lui Clement Romanul. Falsul se răspândește mai întâi în Orient, ca apoi după puțin timp să prindă și în Apus.

Din datele neperitoare cu cazurile falsificate de acești iudaizanti ies cele mai mari conștrăziceri. Întemeierea Bisericii din Antiohia nu este atribuită lui Petru, ci lui Saul și Barnaba care sunt trimiși de Apostoli ca să organizeze comunitatea. Din faptele Apostolilor nu reiese

că Apostolul Petru ar fi întemeiat Biserica din Antiohia și ar fi rămas Episcop aci până în 54 ca apoi pela 41 să plece în Roma unde a rămas încă 25 ani. Toate acestea se pot spune pentru Pavel, căci numai el consideră Antiohia ca centru de plecare al activității Sale.

Apoi Petru avea să predice Iudeilor și Pavel avea să predice păgânilor, cum de altfel așa se și întâmplă. Pavel întreprinde călătoriile printre păgâni și ajunge cam la anul 58 când este în Corint să scrie Epistola către Romani prin diaconisa Fibi.

În această Epistolă nu amintește nimic de Petru ca fiind prezent în Roma, dar nici ea fiind acolo într'un timp anterior, pentru că Pavel trebuia să amintească de Petru, ca fiind autoritate. Nici Luca nu amintește nimic despre ostenețile lui Petru înainte de venirea sa și cea a lui Pavel în Roma, și nici chiar de o prezență a Apostolului Petru în convorbirile și conlucrările lui cu Pavel. Luca nu amintește pentru că n'are ce să amintească, departe de noi gândul de a considera că Luca nutrea nu prea bune sentimente pentru Petru, și de aceea nu-l amintește.

Ambițiile care macină atâtea suflete astăzi atunci nu erau. Gândurile apostolilor erau curate, nici decum oportuniste.

Un ultim caz — care știu că la majoritate este încă în memorie — este enigmaticul și laconicul citat din Epistola I-a Petru 5, 13, de unde ar reieși că Epistola este scrisă din Roma, cu toate că termenul este Babilon întrebuit pentru a arăta neorânduiala de spirite în această Romă. Obiecțiunea cade dacă se ia în seamă că o astfel de numire întrebuită pentru Roma, de un prozator e inadmisibil, ci numai de Apocalipticul în stilul său alegoric-tipic; stil care nu era cunoscut scrisului și prozaicului Petru.

În tot cazul — cu aceste puține note — putem încheia povestea Episcopatului de 25 de ani, și constatăm fără teamă de a fi desminții că Petru nici n'a fost Episcop și nici întemeietor al bisericii din Roma. De aceea spunem că primatul papal nu e o instituție Dumnezeiască, pentru că Petru n'a fost superiorul Apostolilor și Papii nu sunt urmașii lui Petru.

Părerea Sfinților părinți este deadreptul conștrăzicătoare — dar nu toți Sfinții Părinți, — ci o parte din Apus și Răsărit susțin că Petru a fost principele Apostolilor, verhovnicul lor, ca mai apoi acesta să lase titlatura celor ce i-au urmat lui în scaunul Romei.

George Mitrică.

(Urmează)

¹⁾ Eudoxiu de Hurmuzaki: Documente privitoare la Istoria Românilor, București 1890, I 2, p. 132. Cf. Meteș: Istoria Bisericii p. 42. Dr. Ioan Lupăș: *Istoria bisericească a Românilor Ardeeleni*, Sibiu 1918, p. 22.

²⁾ Dr. Ioan Lupăș, op. și l. c.

STIRI

În locul serbărilor dela 8 Iunie — reculegere în slujba Patriei. Deosebit de adâncă impresie a făcut de-a lungul și de-a latul țării noastre scrisoarea Majestații Sale Regelui nostru Carol II către Dl primministru Gh. Tătărescu prin care M. Sa roagă stăruitor ca să se renunțe la proiectata sărbătoare. Se știe că anul acesta se rotunjește întâia și glorioasă decadă a Domniei M. Sale și că Guvernul Țării s'a pregătit să sărbătorească pe Suveran cu toată recunoștința și cu tot fastul. Cu gândul însă la greutatea vremurilor de cumplită încercare, Majestatea Sa cerând să se renunțe la orice manifestație de sărbătoare, s'a înscris cu adevărat în inimile noastre, nu numai ca cel dintâiu patriot, ci și ca un Suveran care își cunoaște înaltele Sale îndatoriri.

Dl Nichifor Crainic la Academia Română. Zilele trecute a fost ales membru ordinar al Academiei Române dl prof. universitar Nichifor Crainic. Fericita alegerea a aceluia care este socotit drept călăuză nouă generației este îndoit îmbucurătoare; anume, întâiu fiindcă se realizează în momente cruciale pentru noua spiritualitate românească, și al doilea fiindcă noul academician, ca fiu credincios al Bisericii noastre dreptmăritoare creștine și-a făurit cununa gloriei din vecinicile ei frumuseți și adevăruri.

Alegerile de episcopi la Huși și Timișoara, precum și cea de mitropolit al Bucovinei s'au fixat pe zilele de 11, 12 și 13 Iunie 1940.

Studentii noștri în perelinaj la Alba-Iulia. Urmând invitației făcute de Comandamentul Diviziei F. N. S. Cluj studenții Academiei noastre, cei ai Politehnicei Timișoara și ai Universității din Cluj, precum și dela alte Academii teologice în număr de vre-o 600 au făcut în zilele de 20 și 21 Mai a. c., un pelerinaj național în Alba-Iulia. Studenții Academiei noastre, conduși de rectorul Dr. Zeno Munteanu și spiritualul O. Tursa au fost întâmpinați în gară de autorități și străjeri. În fața mărețului monument al lui Horia au cântat cântece patriotice. Au vizitat apoi toate monumentele istorice ale Alba-Iuliei lui Mihai. La masa comună dată în onoarea pelerinilor a luat parte și Esc. Sa Rezidentul Regal Dănilă Pap. În sala Unirii comandantul F. N. S.-ului dl. prof. Dr. A. Bornuz a desfășurat cronica marilor evenimente dela 1 Decembrie 1918. Studenții noștri, întăriți sufletește sub raport național, cultural și patriotic, au avut fericit prilej să se impună cu pregătirea lor corală în biserica încoronării.

Revenire. În frumoasa comună de munte Țerova au revenit la dreapta credință trei familii de greco-catolici. Revenirea se datorește convingerii ce și-au format cele 9 suflete că adevărata credință este cea ortodoxă, pe care au cunoscut-o în toată frumusețea datorită și zelului pastoral al preotului Ioan Franț care acum 5 ani cu ocazia vizitei canonice a P. S.-Par. Episcop Vasile a declarat că nu va trece mult și în Țerova vom avea o turmă și un păstor. Domnul Dumnezeu să-i binecuvinteze pe toți!

Pentru cartea I. D. au mai contribuit: preotul Constantin Popovici Nădragu cu suma de lei 500, pr. Ștefan Sperchez Petruvasăla cu 500 lei, pr. Traian Bojin

Uzdin cu 500 lei, pr. Iulian Onciu Uzdin cu 500 lei, pr. Petru Turlici Șipet cu 100 lei, pr. Eremia Borchescu Prilipeț cu 100 lei și Dr. D. Zimcea avocat în Timișoara cu 100 lei; total lei 2300, suma anterioară 14.950, total general lei 17.250.

Ostașul Domnului Aurel Lazar din Glimboca ne trimite o interesantă și mișcătoare scrisoare, conținând respectuoase mulțumiri către P. S. Părinte Episcop Vasile pentru grija ce poartă turmei lui Hristos din comuna sa. Într'un număr viitor vom publica această pilduitoare dovadă de recunoștință a unui adevărat ostaș.

Pentru Muzeul Eparhial ni-a adus pâr. Cornel Țintariu din Moniom o icoană — pictură pe sticlă — a Învierii Domnului, din care se găsesc multe în casele creștinilor din satele de pe Valea Dunării. Mulțumiri.

Notă oficială

Nr. 2944 B ex 1940.

Se aduce la cunoștința absolvenților și licențiaților în teologie că examenul de calificare preceștească sesiunea ordinară de vară se fixează pe ziua de 10 Iunie a. c. și zilele următoare.

Cei ce doresc să se prezinte la acest examen, vor avea să-și înainteze cererile ajustate cu următoarele documente:

1. Extrasul de botez;
2. Certificatul de școală secundară ce a terminat;
3. Absolutorul despre ascultarea și terminarea studiilor teologice sau diploma de licență în teologie;
4. Certificat dela oficiul parohial vizat și de către oficiul protopopesesc despre modul cum a folosit timpul dela absolvirea studiilor teologice și până la prezentarea la examen;
5. Chitanța dela casieria Consiliului eparhial că a achitat taxa de examen.

Caransebeș la 25 Mai 1940.

Episcopul:
† VASILE

Consilier referent:
Prot. R. G. Ancușa

Toți bunii Români

subscriu

Bonuri pentru înzestrarea Armatei!

Concurs

Pe baza §-lui 63 din Statutul organic combinat cu § 23 p. 5 din acest Statut, precum și pe baza §-ului 7 din Regulamentul pentru procedura la alegerea de protopresbiter, Consiliul eparhial publică concurs pentru înțregirea postului de protopresbiter în protopopiatul Făgetului cu sediul în Făget.

Recurenții la acest post au să dovedească, că au cvalificațiunea prevăzută în concluzul Nr. III al congresului național bisericesc din 1888.

Beneficiile: împreunate cu acest post sunt:

1. Dela parohia centrală.
  - a) Două sesiuni parohiale.
  - b) Casă parohială cu intravilan.
  - c) Birul și stola uzitată.
2. Din fondul protopresbiteral ort. rom. al Făgetului:
  - d) Locuință și pământ (porțiune canonică) în extenziunea după cum se află în natură.
  - e) Birul protopresbiteral dela preoți conform decizului 32 din „Rescriptul declaratoriu iliric“ care în prezent este de 100 lei anual de preot.
  - f) Paușalul pentru spesele cancelariei protopresbiterale în suma votată an de an de către Adunarea protopresbiterală.

Din considerare la probabilitatea unei eventuale noi arondări a protopresbiteratelor viitorului protopop va trebui să-și dea consimțământul la noua arondare, fără a putea formula vre-o pretențiune materială.

Reflectanții la acest post, având binecuvântarea P. S. S. Episcopului și învoirea Consiliului eparhial își vor înainta cererile lor însoțite de documente autentice despre cvalificația și ocupația lor de până acum, Consiliului eparhial în termen de 30 zile dela publicarea primă a acestui concurs în „Foaia Diecezană“.

Făget, din ședința Consiliului protopopesesc ținută la 12 Aprilie 1940.

Președinte :

Pr. Ioan Muntean.

adm. protopresbiteral.

1—3

Petru Lascu.

Not. cons. protopopesec.

Nr. 2299 Bex 1940.

Se aprobă și se dă spre publicare în „Foaia Diecezană“.

Caransebeș din ședința Consiliului eparhial ținută în 9 Maiu 1940.

Episcopul :

† VASILE

Consilier referent:

Prot. R. G. Ancușă.

În baza ord. Venerabilului Consiliu Eparhial Nr. 474 B ex 1940 din 23 Februarie 1940 se publică concurs cu termen dela 30 zile, dela prima publicare în „Foaia Diecezană“, pentru postul de preot la parohia de clasa II-a din **Jupalnic**, devenită vacantă prin trecerea la cele vecinice a preotului Pavel Magdescu.

I. Beneficii:

1. Sesiunea parohială în întindere de 28 jug. și 48 stj. p.
2. Venitele stolare uzitate specificate în procesul-verbal al adunării parohiale luat la 4 Februarie 1940.
3. Nefiind casă parohială, consiliul parohial pune

la dispoziția viitorului preot o casă corespunzătoare, până la zidirea unei noi case parohiale.

II. Indatoriri:

Preotul ales este obligat a-și împlini toate datorințele pastorale și preotești, a predica regulat în fiecare Duminecă și sârbătoare și a catehiza la școala primară, fără nici o altă renumerație.

Toate impozitele după beneficiile de mai sus cad în sarcina preotului ales.

Conform § 26 din Regulamentul pentru parohii, d-na preotcasă Evelina Magdescu are drept la chiria pentru casă parohială 6 luni, iar la venite un an începând cu Ianuarie 1940.

Cei ce doresc să ocupe acest post își vor înainta cererile însoțite de actele doveditoare, consiliului parohial ort. rom. din Jupalnic prin Prea Onor. Oficiu protopresbiteral al Mehadiiei întrucât vor avea :

1. Cvalificațiunea recerută pentru parohiile de clasa II-a.

2. Învoirea Prea Sfinției Sale Episcopului eparhial pentru a putea recurge la acest post.

Din considerare la posibilitatea unei eventuale noi arondări a parohiilor și a fixării din nou a sesiunilor parohiale, pentru fiecare parohie, parohul ales va trebui să-și dea consimțământul la aceste schimbări fără a formula vre-o pretenție materială.

Reflectanții se vor prezenta, pe lângă prealabila încuviințare a Prea Onor. Oficiu protopresbiteral tractual în vre-o Duminecă sau sârbătoare în sfânta biserică spre a-și arăta dexteritatea în cântare, tipic și oratorie, însă nicidecum în ziua de alegere.

Jupalnic, din ședința Consiliului parohial ținută la 17 Aprilie 1940.

Președinte :

Pr. Alexandru Nicoliciu.

adm. paroh.

1—3

Secretar :

Ion Dăiescu.

În conștelegere cu mine: *Iosif Cămpianu.*

protopresbiter.

În baza ordinului Venerabilului Consiliu eparhial Nr. 709 B ex 1940, din 23 Februarie 1940 se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“, pentru postul de preot la parohia **Petroșnița**, de clasa III-a, din comuna Petroșnița protopresbiteratul Caransebeșului, devenită vacantă de pe urma abdicării preotului Remus Suru.

I. Beneficii:

1. Sesiunea parohială la extenziunea de 37 jug.
2. Birul parohial uzitat.
3. Veniturile stolare uzitate.
4. Nefiind casă parohială de locuință se va îngriji alesul preot.

II. Indatoriri:

Preotul ales este obligat a-și împlini toate datorințele preotești și parohiale, a predica regulat în fiecare Duminecă și sârbătoare și a catehiza la școala primară, fără nici o altă renumerație.

Cei ce doresc să ocupe acest, întrucât vor avea cvalificațiunea cerută pentru parohii de clasa III precum și binecuvântarea P. S. S. Episcopului diecezan, să-și înainteze cererile, adresate consiliului parohial ort. rom. din Petroșnița, prin Prea. Onor. Oficiu protopopesec al Caransebeșului.

Reflectanții se vor prezenta, pe lângă prealabila în-cunoștințare a Prea Onoratului Domn protopresbiter tractual, în vre-o Duminică sau sârbătoare în sfânta biserică, spre a-și arăta dexteritatea în oratoric, tipic și cântare, însă nici decum în ziua de alegere.

Petroșnița din ședința consiliului parohial ținută la 7 Aprilie 1940.

Președinte:

Secretar:

Pr. Victor Suru.

Iovanovici Simion.

adm. paroh.

1—3

Nr. 146/940.

În conțelegere cu oficiul protopresbiteral.

Caransebeș, la 22 Aprilie 1940.

Pr. Isaia Suru adm. protopopesc.

ROMÂNIA

MINISTERUL JUSTIȚIEI

Comisiunea pentru Constatarea Condițiilor de Naturalizare și Recunoaștere.

Dos. Nr. 4771/Nat/939.

D-l EMANUEL FARA domiciliat în Gara Orșova Jud. Severin a făcut cerere acestui Minister pentru a i se acorda cetățenia română.

Prin cerere petiționarul arată că este supus austriac născut în Viena la data de 7 Aprilie 1881, de religie catolică, venit și stabilit în țară în anul 1920.

Conform art. 19 din legea privitoare la dobândirea și pierderea naționalității române, se publică aceasta spre știința acelora care ar voi să facă întâmpinare, potrivit dispozițiilor art. 20 din zisa lege.

N. B. Deoarece „Gazeta Orșovei“ și-a sîstat apariția, am publicat comunicatul de mai sus în cel mai apropiat organ de publicitate, „Foaia Diecezană“.

Publicațiune de licitație.

În baza aprobării Venerabilului Consiliu Eparhial Nr. 2891 E. 1940, consiliul parohial din comuna Prilipeț jud. Caraș, publică licitație pentru renovarea respective spălarea picturii interne a sfîntei biserici ort. rom. din Prilipeț pe ziua de 2 Iunie 1940 orele 3 d. m. în localul oficiului parohial din localitate. În caz de ne-prezentaie licitația se amână cu 8 zile, la aceeași oră și în acelaș local.

1. Licitanții vor depune oferte închise la oficiul parohial local, împreună cu vadiul de 6% din prețul lucrărilor în numerar sau efecte, până la data de 2 Iunie a. c., înainte de oara 3 d. m., când se va începe licitația verbală.

2. Devizul de spese se poate vedea la oficiul parohial.

3. Spesele devizelor și darea privesc pe antreprenori cari vor lua asupra lor lucrările.

4. Participanților nu li-se acordă nici un fel de spese.

5. La licitație se admit numai pictori autorizați de Onor. Minister al Cultelor și Artelor.

6. Consiliul parohial își rezervă dreptul de a da lucrările celui pictor în care are mai mare încredere.

7. Contractele devin obligatorii pentru maeștrii cărora li se va acorda lucrarea imediat după semnare, iar pentru comuna bisericească, numai după aprobarea Venerabilului Consiliu Eparhial.

Prilipeț, la 22 Mai 1940.

Eremia Borhescu
paroh.

Mihail Șuveț
secretar.

Publicațiune de licitație.

În baza aprobării Venerabilului Consiliu Eparhial Nr. 5066 E. 1939 se publică licitație pe ziua de 2 Iunie 1940 orele 14 în localul școlii primare din loc, pentru renovarea și văruierea la exterior sfîntei biserici din Terova jud. Caraș.

Prețul renovării și văruiii este de 10.000 Lei Planul și devizul pot fi văzute la oficiul parohial.

Licitanții vor depune vadiul de 10%.

Consiliul parohial își rezervă dreptul a da lucrarea celui maeștru în care are mai multă încredere oricare ar fi rezultatul licitației.

Terova, din ședința consiliului parohial ținută la 17 Mai 1940.

Președinte:

Ioan Franț

preot.

Secretar:

Florin Uzun

inv.-dir.

Judecătoria rurală Teregoa, inst. c. f.

Nr. 239/1940 c. f.

EXTRACT DIN PUBLICAȚIUNE DE LICITAȚIE.

În cauza de executare pornită de urmăritoarea Craina Inst. de Credit, S. A. Teregoa contra urmăritei Oprița Matica Humița din Rusca la cererea urmăritoarei, Judecătoria ordonă licitațiunea execuțională asupra imobilului înscris în c. f. a comunei Rusca No. 1180 prot. c. f. Intravilan de 26 stjp. în valoare de 2000 Lei la pag. 2318, imobilul cu Nr. top. 627 Teregoaer, Grenze 250 stjp. în valoare de 100 Lei fără No. top. Padina Bloji 276 stjp. în valoare de 100 Lei drept de moară 2/270 parte în valoare de 50 Lei cu menținerea dreptului de uzufruct intabulat în favoarea Mariei Humița dela pag. No. 2318 pentru încasarea creanței de 2100 lei capital și accesorii. Prețul de strigare se stabilește în baza § 6 din Lege în suma sus arătată care se poate reduce cu 25%. Fixează termen pentru ținerea licitațiunii pe ziua de 10 Iunie 1940 ora 2 p. m. în casa comunală a comunei Rusca.

1. Imobilele supuse licitațiunii nu pot fi vândute cu un preț mai mic de 75% din prețul strigării.

2. Cei cari voiesc să liciteze sunt datori să depoziteze la delegatul judecătoresc, drept garanție de 10% din prețul de strigare în numerar, ori să predeie aceluiași delegat chitanța de depozitare judecătorească prealabilă a garanției și să semneze condițiunile de licitație (art. 147, 150, 170 legea LX din 1881, art. 21 XLI 1908).

3. Dacă nimeni nu oferă mai mult, cel care a oferit pentru imobil un preț mai urcat decât cel de strigare este dator să completeze imediat garanția fixată după procentul prețului de strigare până la acelaș procent al prețului oferit.

Teregoa, la 5 Martie 1940.

Jud. ss. Gheorghiu

ss. I. Bașulescu aj. dir. c. f.

Pentru conformitate: I. Bașulescu aj. dir. c. f.